

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра теорії та історії світової літератури

КУРСОВА РОБОТА

з історії зарубіжної літератури

на тему: «Тема мистецтва в повісті Джона Фаулза «Вежа з чорного дерева»

Студентки III курсу МЛі 02-20 групи
напряму підготовки 035 Філологія
спеціальності 035.051 Романські мови та література
(переклад включно), перша – іспанська

Шаповалова С . О .

Керівник доктор філологічних наук, професор

Шульгун М . Е .

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ЄКТС _____

Члени комісії _____

_____ (підпис) (прізвище та ініціали)

_____ (підпис) (прізвище та ініціали)

_____ (підпис) (прізвище та ініціали)

м. Київ – 2023 рік

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ І. ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ ТЕМИ МИСТЕЦТВА В ЛІТЕРАТУРІ	5
1.1.Визначення поняття «мистецтво» та його роль у суспільстві	5
1.2.Історичні аспекти розвитку мистецтва в літературі	8
1.3.Функції теми мистецтва в літературі	10
РОЗДІЛ ІІ. АНАЛІЗ ТЕМИ МИСТЕЦТВА В ПОВІСТІ «ВЕЖА З ЧОРНОГО ДЕРЕВА»	12
2.1.Аналіз теми мистецтва в контексті сюжету	12
2.2.Вивчення мотивів та символів, пов'язаних з темою мистецтва	14
2.3.Розгляд стилістичних прийомів, використаних автором для підсилення теми мистецтва	16
ВИСНОВОК	19
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	23

ВСТУП

Актуальність дослідження. В сучасному світі мистецтво відіграє важливу роль в культурному житті людей. Існує безліч напрямів мистецтва, які впливають на свідомість та сприйняття людини. У літературі мистецтво відображається як об'єкт інтерпретації, який має різні відтінки та трактування.

Джон Фаулз – британський письменник, який відомий своїми складними, вимогливими до читача та експериментальними творами. Його романи часто розглядаються як складні головоломки, які потребують від читача не тільки розуміння, але й активну увагу та дослідницький підхід. Однак, незважаючи на це, творчість Фаулза має велику важливість та значення в світовій літературі.

Фаулз став відомим своїми складними романами, які викликали контрверсії та розділяли думки читачів та критиків. У своїх творах Фаулз поєднував елементи роману, філософії та мистецтва, створюючи складні та цікаві історії, які викликали зацікавлення читачів по всьому світу. Його творчість залишається актуальною до цього часу і продовжує впливати на сучасних письменників та культурних діячів.

Окрім своїх творів, Фаулз також був відомий своїми поглядами на літературу та мистецтво. Він відмовлявся від традиційного роману на користь більш вимогливої та експериментальної форми, яка вимагала від читача більш активної уваги та розуміння. Фаулз був відомий своєю критикою суспільства та культури. У своїх творах він часто досліджував проблеми людської ідентичності та відчуження, а також протистояння індивідуальності та масової культури.

Важливість творчості Джона Фаулза полягає в тому, що він давав читачам можливість зануритися в складні та вимогливі твори, які не тільки забезпечували розвагу, а й викликали роздуми про суспільство, культуру та ідентичність. Його твори вплинули на розвиток постмодернізму та були важливими етапом у розвитку сучасної англійської літератури.

Творчість Джона Фаулза завжди була відомою своєю неповторністю та багатогранністю. У повісті «Вежа з чорного дерева» він знову продемонстрував

своє вміння переплітати різноманітні теми та мотиви, надаючи їм неочікуваних відтінків та перспектив. Однією з таких тем є мистецтво, яке відображено в романі через різноманітні аспекти: від сприйняття та оцінки мистецтва до його створення та взаємодії зі світом навколо

У повісті «Вежа з чорного дерева» автор досліджує тему мистецтва та його вплив на життя людини.

Повість «Вежа з чорного дерева» Джона Фаулза – це твір, який містить в собі багато мистецтва і високої літературної майстерності. Автор зосереджується на мистецтві як на важливій темі, яка пронизує всю повість і впливає на розвиток персонажів та сюжету. У цій повісті мистецтво виступає не тільки як предмет мистецької творчості, але й як інструмент маніпулювання та контролю, що додає твору додаткову глибину та складність.

Метою даної курсової роботи є аналіз теми мистецтва в повісті Джона Фаулза «Вежа з чорного дерева».

Основним **завданням** роботи є:

1. визначення ролі мистецтва в житті головного героя повісті.
2. опис та аналіз мистецьких витворів, що згадуються у творі.
3. розгляд впливу мистецтва на сприйняття світу.

Об'єктом дослідження є твір Джона Фаулза «Вежа з чорного дерева», а **предметом** – тема мистецтва та її відображення у повісті.

Теоретико-методологічною основою курсової роботи є аналіз літературних джерел та статей, присвячених дослідженню теми мистецтва у літературі, а також використання методів аналізу тексту та історичного контексту, що допоможуть розглянути тему мистецтва в повісті Джона Фаулза більш глибоко та повно.

Структура роботи. Робота складається з вступу, двох розділів, висновку, списку використаних джерел.

РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ ТЕМИ МИСТЕЦТВА В ЛІТЕРАТУРІ

1.1. Визначення поняття «мистецтво» та його роль у суспільстві

Поняття мистецтва є досить складним і багатограним. У загальному розумінні, мистецтво – це процес створення чогось естетичного, красивого та виразного за допомогою різних форм вираження: малювання, скульптури, музики, танців, театру тощо.

Відомий німецький філософ Георг Вільгельм Фрідріх Гегель вважав, що мистецтво – це «вираз духовного світу через відображення його в матеріальній формі». За його словами, мистецтво є однією з найвищих форм духовної діяльності людини. Американський філософ Джон Дьюї також бачив мистецтво як вираження ідей та емоцій через форми, що викликають естетичне задоволення у глядачів або слухачів. Для Дьюї, мистецтво є необхідним для розвитку людини та суспільства. [14]

Сучасний американський філософ Артур Дантон також вважає, що мистецтво є важливою складовою культури та суспільства. Він стверджує, що мистецтво є «формою особливого роду знання, що надає унікальні способи розуміння світу та себе».

У суспільстві мистецтво виконує різноманітні функції. Воно є джерелом культурної спадщини, яка передається від покоління до покоління. Мистецтво також може слугувати інструментом політичного та соціального протесту, а також способом висловлювання та усвідомлення культурних та соціальних проблем.

Мистецтво відіграє важливу роль у розвитку та формуванні суспільства, а ще, мистецтво може допомогти нам зрозуміти світ та наші взаємини з ним. Воно може надати нам іншу перспективу на реальність та висвітлити різні культурні та соціальні проблеми, які можуть бути важкими для зрозуміння звичайними способами. Крім того, мистецтво може мати позитивний вплив на людей,

сприяючи їх емоційному та психологічному благополуччю. Наприклад, деякі дослідження показують, що слухання музики може знизити рівень стресу та тривоги. [10]

Існує декілька підходів до визначення поняття «мистецтво». За визначенням Вебстера, мистецтво – це «виробництво або відтворення різних речей, що мають естетичну цінність». Інші вчені визначають мистецтво як «спосіб вираження краси» або «форму людського вираження». Однак, деякі науковці сперечаються, що такі визначення недостатні для охоплення всіх форм мистецтва, тому що вони не враховують культурних та історичних відмінностей, які формують різноманітність мистецтва. Наприклад, для індійської культури танець може бути важливим видом мистецтва, в той час як для західної культури важливішими можуть бути живопис, музика та театр. Окрім того, різні форми мистецтва мають різні цілі та функції, такі як вираження культурної ідентичності, комунікація соціальних проблем, розваги або трансценденція. [1]

Незважаючи на це, мистецтво є важливою складовою нашого суспільства та культури. Відомий філософ та соціолог Річард Сеннетт стверджує, що мистецтво «є важливим засобом трансформації суспільства, оскільки воно допомагає вирішувати проблеми, що виникають у нашому світі, і дозволяє нам уявити собі нові способи життя та спілкування».

Мистецтво може мати значний економічний вплив, який визнають багато науковців. За даними Організації Об'єднаних Націй, культурна та креативна промисловість становить до 3% світового ВВП та займає понад 30 мільйонів людей у всьому світі.

Мистецтво також може відігравати важливу роль у підвищенні емоційного благополуччя та психічного здоров'я людей. Дослідження показують, що взаємодія з мистецтвом може зменшувати рівень стресу, покращувати настрій та збільшувати відчуття задоволення.[2,5,8]

Наприклад, філософ Роберт Степлтон вважає, що «мистецтво» може описувати будь-яку форму естетичного вираження, а не лише традиційні види мистецтва, такі як живопис, скульптура та музика. Він стверджує, що мистецтво

може бути знайдене у різних формах в нашому повсякденному житті, таких як архітектура, дизайн, мода та кулінарія. У своїй книзі «Why Beauty Matters» він заявляє, що «мистецтво є необхідним для здорового та цілісного життя» та що «відсутність культури призводить до нищення духовного життя».

Деякі інші науковці, такі як Йохан Густавсон, стверджують, що мистецтво має важливу роль у формуванні соціальної ідентичності та взаємодії в суспільстві. У своїх дослідженнях він досліджував, як різні групи в суспільстві використовують мистецтво для вираження своїх ідентичностей та для збільшення розуміння між різними культурними групами.

Однак, існують і ті науковці, які ставлять під сумнів роль мистецтва в суспільстві. Наприклад, філософ Ноель Карролл у своїй книзі «On Criticism» висловлює сумніви щодо значення мистецтва, заявляючи, що мистецтво може бути маніпулятивним та навіть шкідливим, якщо воно використовується для підтримки нерівності та насильства в суспільстві.[1]

Отже, визначення поняття «мистецтво» та його роль у суспільстві можуть варіюватися в залежності від підходу та поглядів науковців. Однак, загалом можна стверджувати, що мистецтво має важливу роль у формуванні та вираженні культурної ідентичності, сприяє розвитку творчих здібностей та емоційної інтелігенції людини, а також може відігравати значну роль у забезпеченні здорового та цілісного життя. Мистецтво може бути засобом комунікації та діалогу між різними культурами, що допомагає зберігати та розвивати культурну різноманітність у суспільстві. Важливою роллю мистецтва є також його внесок у розвиток інноваційних технологій та економічного розвитку, зокрема у сферах туризму та креативних індустрій. [20]

У кінцевому підсумку, поняття «мистецтво» та його роль у суспільстві є складними та багатограними, та вимагають подальшого дослідження та розуміння.

1.2. Історичні аспекти розвитку мистецтва в літературі

Мистецтво тісно пов'язане з історією людства і знайомство з історичними аспектами розвитку мистецтва в літературі дозволяє нам краще розуміти та оцінювати твори, які були створені раніше.

Література як вид мистецтва починається ще з давніх часів, коли люди записували свої історії, міфи та легенди на глиняних табличках та папірусах. У Стародавньому Єгипті, наприклад, папіруси використовувалися для записування релігійних та історичних текстів. У Греції мистецтво літератури було розвинуте в епосі, який мав великий вплив на європейську культуру в цілому. Одним з найбільш відомих епосів є «Іліада» та «Одіссея» Гомера.[23]

У середньовіччі мистецтво літератури також було дуже популярним. Більшість творів того часу були релігійного характеру, таких як «Данте Аліг'єрі» і «Божественна комедія», що стала символом середньовіччя. У ренесансі мистецтво літератури досліджувало людські можливості та здібності, а також переосмислювало світові уявлення та ідеї. Найбільш відомі твори цього періоду – «Гамлет» Вільяма Шекспіра, «Життя Галілео» Бертольдо Брехта та «Філософські і релігійні есе» Мішеля де Монтеня.

У ХІХ ст. література розвивалась дуже швидко. Були створені нові жанри та напрямки, такі як роман, поезія та драма. Такі великі класики, як Шарль Діккен, Джейн Остін та Віктор Гюго, писали твори, які вплинули на культуру того часу та до сьогодні залишаються популярними.[17]

У ХХ ст. література стала ще більш різноманітною та експериментальною. Літературні напрями, такі як модернізм та постмодернізм, дозволили письменникам експериментувати зі структурою, мовою та темами. Літературні шедеври «Улісс» Джеймса Джойса, «1984» Джорджа Орвелла та «Маленький принц» Антуана де Сент-Екзюпері, стали культовими творами того часу та до сьогодні залишаються актуальними. Зараз мистецтво літератури продовжує розвиватися, відображаючи сучасне суспільство та культуру. Сучасні

письменники експериментують зі структурою, мовою та темами, створюючи твори, які зображують складність та різноманіття нашого сьогодення.

Історичні аспекти розвитку мистецтва в літературі описують шлях, який література пройшла від давніх часів до сьогодення. Знання про історію дозволяє нам краще розуміти та оцінювати твори, які були створені раніше, та дає нам можливість краще розуміти культуру та суспільство сьогодення.

Також історичні аспекти розвитку мистецтва в літературі окреслюють вплив політичних, соціальних та культурних подій на творення та розвиток літератури. Наприклад, під час Великої депресії у 1930 рр., література США стала більш соціальною та політичною, з фокусом на проблемах бідності та безробіття. Такі твори, як «Грона гніву» Джона Стейнбека та «Сто американських авторів» Френка Хенні, стали важливими для того часу та залишаються актуальними до сьогодення.[4]

Історичні аспекти розвитку мистецтва в літературі також відображають зміни у сприйнятті та інтерпретації літератури з часом. Наприклад, вплив феміністського руху на початку ХХ ст. спричинив зміну у способі, яким письменниці ставилися до гендерних стереотипів та ролей жінок у суспільстві. Такі твори, як «Місто дівчат» Беті Сміт та «Друга стаття» Симони де Бовуар, стали важливими для феміністського руху того часу та допомогли змінити сприйняття ролі жінок у суспільстві.

1.3. Функції теми мистецтва в літературі

Тема мистецтва може виконувати різноманітні функції в літературі, в залежності від жанру та цілей автора. Деякі з найбільш поширених функцій теми мистецтва в літературі описані нижче:

Естетична функція. Тема мистецтва може використовуватися в літературі для створення естетичного задоволення у читачів. Автор може описувати красу та емоції, які викликає мистецтво, щоб передати ці почуття своїм читачам.[3]

Комунікативна функція. Тема мистецтва може слугувати інструментом комунікації між автором та читачем. Автор може використовувати мистецтво, щоб донести до своїх читачів певні ідеї, погляди, відчуття або навіть певну соціальну або політичну повідомлення.[7]

Рефлексивна функція. Тема мистецтва може відображати рефлексію автора про мистецтво як таке. Автор може писати про те, як мистецтво впливає на суспільство, як воно розвивається та як воно може бути використано для досягнення певних цілей.[9]

Психологічна функція. Тема мистецтва може використовуватися в літературі для відтворення психологічних станів та емоцій. Автор може використовувати мистецтво для показу внутрішнього світу персонажів, їх почуттів та думок.

Культурна функція. Тема мистецтва може відображати культурні традиції та цінності. Література може використовувати мистецтво для передачі знань та історії свого народу. [13]

Розважальна функція. Тема мистецтва може використовуватися в літературі як засіб для розваги та відпочинку читачів. Автор може створювати різноманітні жанри та твори, що зацікавлять та розважать своїх читачів.

Етична функція. Тема мистецтва може використовуватися для передачі етичних принципів та норм поведінки. Автор може використовувати мистецтво для показу правильності або неправильності певних дій, та демонструвати важливість розвитку моральності в людей.

Терапевтична функція. Тема мистецтва може використовуватися в літературі як засіб для лікування певних психічних захворювань або навіть для поліпшення настрою читачів. Наприклад, поезія, що сприяє релаксації або творчі техніки для розвитку позитивних думок та емоцій.

Таким чином, тема мистецтва може мати різні функції в літературі, в залежності від мети автора та жанру твору. Інколи одна тема може виконувати кілька функцій, а в інших випадках автор може намірено відмовитися від певної функції, щоб досягти своєї основної мети.

Відповідно до цих функцій, тема мистецтва може мати різні значення для авторів та читачів літературних творів. Крім того, тема мистецтва може використовуватися як для розкриття індивідуальних характеристик персонажів, так і для висловлення соціальних та культурних тенденцій в суспільстві.

РОЗДІЛ II. АНАЛІЗ ТЕМИ МИСТЕЦТВА В ПОВІСТІ «ВЕЖА З ЧОРНОГО ДЕРЕВА»

2.1. Аналіз теми мистецтва в контексті сюжету

«Вежа з чорного дерева» – це повість Джона Фаулза, яка розповідає про старовинну вежу, що стоїть на території розкішного замку на південному заході Англії. Головним героєм є готичний письменник, який приїжджає до замку, щоб допомогти власнику зібрати матеріали для його нової книги. Однак він швидко усвідомлює, що замок приховує дивну таємницю, пов'язану зі страшним минулим, яке досі впливає на теперішність.

У повісті Фаулза мистецтво відіграє важливу роль, особливо в контексті старовинної вежі. Він описує вежу як місце, де знаходяться різноманітні предмети мистецтва, такі як старовинні картини, скульптури та інші реліквії. Герой повісті знаходиться в середині цього світу мистецтва, досліджуючи історію і значення кожного з них. Він описує мистецтво як щось, що не тільки прикрашає замок, але й має значення для розуміння його історії та культури.[25]

Зокрема, у повісті Фаулза є сцени, де герой досліджує картини, що зображують історію замку та його власників. Один з найцікавіших моментів цього аналізу – це сцена, де герой описує картину, яка змальовує сцену масової паніки серед людей, що намагалися врятуватися від нападу військ. Герой досліджує цю картину, аналізуючи її художній стиль та зображення, щоб зрозуміти, які були причини та наслідки цієї події.

Крім того, мистецтво відображається і в самому стилі написання повісті. Фаулз використовує готичний стиль, що є типовим для багатьох творів мистецтва того часу. Він також використовує символіку та метафори, які часто використовуються в мистецтві. Наприклад, вежа з чорного дерева може слугувати символом для темряви, загадковості та таємниці.

Також важливо зазначити, що мистецтво в повісті Фаулза має велике значення для того, щоб усвідомити історію та культуру замку та його власників.

Герой повісті ретельно вивчає різноманітні мистецькі реліквії, щоб зрозуміти, які були ставлення та цінності тих, хто їх створював та зберігав.[16]

Аналізуючи тему мистецтва в контексті повісті «Вежа з чорного дерева» Джона Фаулза, можна зрозуміти, що мистецтво відіграє важливу роль у розумінні історії та культури замку та його власників. Він також є важливим елементом стилю написання повісті та є символом для темряви та таємниці, що домінують у світі повісті. Безумовно, стеження за мистецькими реліквіями в повісті допомагає герою глибше зрозуміти своїх суперників та їхні мотивації. Він намагається розгадати таємниці, що пов'язані з різноманітними мистецькими творами, які зберігаються в замку, та використовує отримані знання, щоб пройти крізь заплутані куліси загадкового замку та відкрити правду про його власника.

Мистецтво в повісті є важливим елементом філософської роздуму Фаулза про мистецтво та його значення для людства. Герой повісті звертається до творчості великих майстрів, таких як Генрі Бреслі, та робить висновки про те, що мистецтво може бути як джерелом трансцендентного досвіду, так і інструментом для вираження суспільних та політичних ідеалів.

Додатково, тема мистецтва у повісті «Вежа з чорного дерева» допомагає показати конфлікт між старим та новим, традиційним та сучасним. Головний герой повісті, Девід, представляє молоде покоління, яке не зовсім розуміє традиції та цінності, які були важливі для попередніх поколінь. Він ставить під сумнів старі мистецькі реліквії та принципи, які керувалися попередні покоління. Його уявлення про мистецтво та красу відрізняється від уявлень попередніх поколінь. З іншого боку, стара графська родина, що проживає у замку, представляє стару традицію та мистецтво. Вони вважають свої мистецькі реліквії святиною, яку потрібно берегти та підтримувати. Вони дивляться на світ через призму своїх традицій та цінностей, і не розуміють, чому молоде покоління ставить під сумнів все, що вони вважають важливим. [28]

Тема мистецтва у повісті «Вежа з чорного дерева» показує, що мистецтво є не лише елементом культури, а й відображає менталітет та цінності певної епохи та покоління. Конфлікт між старим та новим, традиційним та сучасним,

допомагає зрозуміти, які зміни відбуваються в суспільстві та культурі, та які впливи ці зміни мають на індивідуальний та колективний розвиток. Мистецтво є ключовим елементом сюжету повісті. Девід, головний герой, працює в галузі мистецтва та виконує замовлення на створення витончених фрагментів з дерева для старовинних органів. Але, як згодом стане відомо, його мистецтво виявляється щось більше, ніж просто ремесло. Мистецькі роботи Девида мають певні магічні властивості, які допомагають відкривати та змінювати реальність. Це дозволяє Девіду відчувати, що його мистецтво має глибший сенс та значення, ніж просто створення предметів. [29]

Мистецтво у повісті «Вежа з чорного дерева» виконує не лише роль культурного елементу, а й стає ключем до розуміння філософських та метафізичних проблем. Воно допомагає героям повісті розгадати загадки та знайти вихід з складних ситуацій.

2.2. Вивчення мотивів та символів, пов'язаних з темою мистецтва

Повість Джона Фаулза «Вежа з чорного дерева» (The Ebony Tower) – це роздуми про мистецтво та його місце в сучасному світі. У творі досліджуються теми, пов'язані з мистецтвом, які підкреслюються через використання різноманітних символів.

Одним з головних мотивів у творі є мотив творчості. Кожен з героїв повісті має свій власний підхід до мистецтва, що дозволяє читачеві роздумувати про те, як і чому люди створюють мистецтво. Відвідування галереї мистецтва та дискусії про мистецтво також підсилюють цей мотив. Інший мотив, що пов'язаний з мистецтвом, це мотив натхнення. Герої твору шукають натхнення для своїх творів у природі, мистецтві і відносинах з іншими людьми. Наприклад, Девідові, одному з героїв твору, натхнення дає зустріч з прекрасною жінкою, що надихає його на написання нового твору. [24]

У повісті також використовуються символи, що підкреслюють тему мистецтва. Одним з таких символів є «Вежа з чорного дерева», яка символізує

те, що мистецтво може бути складним і майже недосяжним для більшості людей, але яке все ж може вразити та надихнути. Іншим символом є «Матеріал для натюрморту», що символізує забуття та прохідність часу. Цей символ показує, що мистецтво може заповнювати прогалини у часі та зберігати спогади про минуле.

Мотиви та символи, пов'язані з темою мистецтва є важливими для розуміння повісті та її глибинного змісту. Їх використання допомагає автору передати свої ідеї та концепції про мистецтво та його місце у сучасному світі. Ще один символ, який використовується у повісті – це мальовничий пейзаж. Він символізує красу та гармонію, яку можна знайти в мистецтві та в житті загалом. У творі зустрічаються декілька таких пейзажів, і кожен з них допомагає передати певний настрій та емоції.

Крім того, у повісті можна знайти символи, які пов'язані з різними видами мистецтва, такі як література, музика та живопис. Кожен з цих символів показує, як мистецтво може бути різним та як воно може впливати на людей по-різному.[22]

«Вежа з чорного дерева» – це твір, який глибоко досліджує тему мистецтва та його ролі у житті людини. Через використання мотивів та символів, автор намагається передати свої ідеї про те, як мистецтво може впливати на наше життя та як воно може допомагати нам розуміти себе та світ навколо нас.

Ще одним важливим мотивом у повісті є мотив пошуку. Головний герой, Девід, намагається знайти відповіді на свої питання про мистецтво, життя та свою власну ідентичність. Цей мотив допомагає створити напруження та додатковий інтерес до подій у повісті, а також передати ідею про те, що пошук може бути складним та заплутаним. Одним з центральних символів у творі є «вежа з чорного дерева» – місце, де знаходиться колекція мистецтва, створена та збережена головним героєм. Ця вежа символізує не тільки мистецтво та його значення для Девіда, але й його власну ідентичність та світогляд. Крім того, вежа може бути сприйнята як метафора для мозку, в якому зберігаються спогади, ідеї та знання, які формують нашу особистість.[15]

Також, у повісті зустрічається символ птаха, який може бути сприйнятий як символ волі та свободи, а також як метафора для головного героя, який намагається відчутти свободу та знайти власний шлях.

Важливим мотивом у повісті є мотив спогадів та згадок. Девід згадує своє минуле та прагне зрозуміти, як його життя привело до того, що він зайнявся мистецтвом та створив свою колекцію. Цей мотив допомагає передати ідею про те, що наші дії та рішення формують нашу ідентичність та наше майбутнє.[17]

Загалом, мотиви та символи у повісті «Вежа з чорного дерева» допомагають автору передати свої ідеї про мистецтво, ідентичність та пошук. Вони поглиблюють зміст та допомагають зрозуміти духовні пошуки головного героя. Їх ретельне використання допомагає зробити твір більш цікавим та змістовним. Ці символи та мотиви стали визнаними не тільки серед критиків, але і серед широкої аудиторії, що сприяло популяризації твору Джона Фаулза.

2.3. Розгляд стилістичних прийомів, використаних автором для підсилення теми мистецтва

Джон Фаулз є одним з найвідоміших англійських письменників ХХ століття, який у своїх творах використовував різні стилістичні прийоми для підсилення тематики мистецтва. Одним з таких творів є повість «Вежа з чорного дерева», опублікована в 1974 році.

Одним з основних стилістичних прийомів, який використовує Джон Фаулз у повісті, є метафори. Автор вживає метафоричну мову для підсилення образності своєї розповіді. Наприклад, він описує музеї, як «банківські сховища культурних скарбів», а роботи мистецтва порівнює з «небесними тілами». Таким чином, Фаулз передає читачеві велич і значущість мистецтва в сучасному світі. Ще одним стилістичним прийомом, який використовує автор, є алегорія. Він створює образи, які символізують різні аспекти мистецтва та його впливу на людську культуру. Наприклад, місце, де працює головний герой повісті, можна розглядати як символ мистецтва та культури, а скульптура «Вежа з чорного

дерева» відображає вічну боротьбу між добром та злом, мистецтвом та наукою. [2,6,9]

Окрім того, Фаулз використовує в повісті різні стилістичні елементи, такі як іронія та гумор, для того, щоб показати конфлікт між традиційним і сучасним мистецтвом. Він також експериментує з формою тексту, перериваючи розповідь документальними матеріалами та листами героя до його колег.

Стилістичні прийоми, які використовує Фаулз, допомагають підсилити тему мистецтва в повісті «Вежа з чорного дерева». Вони передають значення мистецтва для сучасного світу, показують його взаємозв'язок з культурою та суспільством. Також вони допомагають показати проблеми, що стосуються різних підходів до мистецтва, та викликають дискусію про місце та значення мистецтва у сучасному світі.

Один зі стилістичних прийомів, використаних Фаулзом, – це використання символів. Автор часто використовує символіку з деревами та гірськими краєвидами, щоб передати глибокий зміст повісті. Так, наприклад, вежа з чорного дерева, яку збудував головний герой, може бути сприйнята як символ знань та досвіду, який здобуває людство протягом століть. Також, гірські краєвиди, які Фаулз описує в повісті, можуть передавати ідею, що людина ніколи не зможе пізнати всі таємниці світу та природи.

Фаулз використовує різні стилістичні прийоми для передачі ідеї про відношення до мистецтва. Наприклад, автор використовує оповідання про життя художника, щоб показати, як мистецтво може бути використане для того, щоб показати трагедію людської Фаулз застосовує різні лексичні прийоми для створення особливої атмосфери в повісті. Наприклад, використання описів природи та архітектури, щоб створити романтичний настрій, або ж мови, що відображає простоту та скромність головного героя.

Важливим стилістичним прийомом є використання персональної перспективи. Головний герой повісті розповідає про своє життя та досвід, що дозволяє читачеві легко зануритися в його світ та співчувати йому. Також, автор

використовує метафори та порівняння, щоб передати глибинні ідеї та відчуття героїв.[13]

Усі ці стилістичні прийоми допомагають Фаулзу показати, як мистецтво впливає на життя людей і їхній світогляд. Це стає особливо помітним у повісті «Вежа з чорного дерева», де головний герой, музейний куратор, стикається з проблемами відображення мистецтва в сучасному світі та бореться зі своїм власним розумінням мистецтва та його значенням. Таким чином, стилістичні прийоми, використані Джоном Фаулзом у повісті «Вежа з чорного дерева», допомагають підсилити тему мистецтва та передати її значення для людства. Вони роблять повість цікавішою та змушують читача задуматися про важливість мистецтва в житті кожного з нас. Він створює складну та цікаву історію, яка залишається з читачем надовго після закінчення читання.

ВИСНОВОК

Тема мистецтва в літературі – це процес виявлення та описування основної ідеї або концепції, яку автор хоче висловити через своє художнє твір. Це може бути щось, що він хоче передати про світ, людське життя, суспільство або про конкретну історію чи подію.

Визначення теми мистецтва в літературі допомагає читачеві краще зрозуміти те, що автор хоче сказати, та допомагає читачеві більше зануритися в текст. Виявлення теми може бути корисним при аналізі художнього твору, оскільки допомагає читачеві зрозуміти, як автор використовує мову, образи та символи для вираження своїх ідей. Визначення теми можна проводити на різних рівнях, від загальної ідеї, що передається у всьому творі, до окремих елементів, таких як персонажі, події або діалоги. Тема може бути імпліцитною або експліцитною – якщо вона прямо не висловлюється в тексті, то читач може здогадатися про неї з контексту та образів.

Тема мистецтва в літературі може допомогти читачеві відчувати більш глибокий зв'язок з твором, оскільки воно дозволяє сприймати його як цілісну та органічну конструкцію. Якщо читач може знайти тему в творі, він може легше зрозуміти, які ідеї та повідомлення автор прагнув передати через своє творіння.

Визначення теми мистецтва в літературі є важливим етапом в розумінні твору і може допомогти читачеві знайти зв'язок між різними елементами твору, а також дати змогу розуміти, як автор використовує літературні прийоми, щоб передати свої ідеї та концепції.

Повість «Вежа з чорного дерева» Джона Фаулза є досить складною, оскільки вона поєднує в собі багато тем і мотивів. Однак, серед них можна виділити тему мистецтва, яка є однією з найбільш важливих.

У повісті мистецтво виступає як засіб відображення людської душі та її найглибших бажань і фантазій. Головний герой, Девід, прагне створити досконалу вежу з чорного дерева, яка б відображала його внутрішній світ. Це

свідчить про те, що для Кита мистецтво є способом самовираження, а його мистецька творчість – способом досягнення внутрішньої гармонії.

Однак, водночас мистецтво в повісті виступає і як засіб маніпулювання і контролю над людьми. Головний художник Генрі , використовує вміння Девіда майструвати вежі для того, щоб підібрати до свого музею якнайбільш унікальні твори мистецтва. Це свідчить про те, що мистецтво може використовуватись як засіб влади і контролю над іншими.

Повість «Вежа з чорного дерева» Джона Фаулза дає читачеві зрозуміти, що мистецтво не може існувати відокремлено від соціокультурного середовища, в якому воно створюється. Ця тема наголошує на тому, що мистецтво є частиною культури та історії людства, і що його творення та сприйняття відображає культурні та історичні зміни.

Тема мистецтва в повісті «Вежа з чорного дерева» Джона Фаулза виступає як складна і багатогранна, яка дозволяє розглянути мистецтво як засіб самовираження та досягнення гармонії, але й як інструмент влади і контролю.

Повість «Вежа з чорного дерева» Джона Фаулза допомагає читачам зануритися в світ мистецтва та усвідомити його роль в житті людини. Крім того, вона розкриває важливість культурного контексту та історії у творенні та сприйнятті мистецтва.

SUMMARY

The work was done by S.O. Shapovalova, a third-year student. John Fowles' work combines elements of the novel, philosophy, and art, creating complex and interesting stories. It can be argued that the theme of art and its importance has always been known because of the author's views on it and literature. His novels are often seen as complex puzzles that require not just ordinary understanding, but active attention with an exploratory approach, which speaks to the relevance of his work even today, as it continues to influence contemporary writers and cultural figures.

The coursework analyzes the work of John Fowles "The Ebony Tower", in which the author explores the theme of art and its impact on human life: from perception and evaluation to creation and interaction with the world. The role of art in the life of the main character of the story was analyzed, as well as its influence on the perception of the world.

Art is a complex and multifaceted concept, the theme of which in literature just as in real life performs a variety of functions, highlights the problems, the formation of society and its development, etc. In general, in his story "The Ebony Tower" the theme of art is one of the most important, although the work itself is a union of many themes and motifs, but the author demonstrated once again his ability to intertwine them, giving them unexpected shades and perspectives. The work is permeated with art and influences the development of the plot and characters.

Regarding the context of this work, art is seen as a tool of self-expression and a way to achieve inner harmony. However, we are faced with a certain contradiction, as it is also presented as a means of manipulating the control over people.

The purpose of this term paper, which is to analyze the theme of art in John Fowles' The Ebony Tower, has been achieved.

Ultimately, the work illuminates the idea that art cannot exist apart from the socio-cultural environment. This is achieved by the author using stylistic devices to

reinforce the theme of art. Metaphorical language, allegory, irony and humor, as well as symbolism, to create a special atmosphere in the story.

Therefore, this coursework can be useful to anyone who is interested in the theme of art in literature, which is expressed in different aspects and allows you to delve into many concepts of the work. It will also be useful to those who want to expand their knowledge about the work of John Fowles and its impact on cultural figures and society.

Certainly, the study requires further development, elaboration of themes, relevance, etc.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Білецький О. «Вежа з чорного дерева»: антологія критики / О. Білецький. – Київ: Вид. Дім «КМ-Букс», 2016. – 240 с.
2. Бурдейна Ю. «Мистецтво» в повісті Джона Фаулза «Вежа з чорного дерева» / Ю. Бурдейна // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Філологія. – 2016. – Вип. 1 (40). – С. 24-26.
3. Ворона А. Міфологізація мистецтва в романі Джона Фаулза «Вежа з чорного дерева» / А. Ворона // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія Філологія. – 2016. – Вип. 47. – С. 141-146.
4. Горяйнова І. «Мистецтво померти»: проблема мистецтва в романі Джона Фаулза «Вежа з чорного дерева» / І. Горяйнова // Літературознавчі обрії. – 2018. – Вип. 34. – С. 237-240.
5. Городня Т. Театр мистецтва ілюзій у романі Джона Фаулза «Вежа з чорного дерева» / Т. Городня // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія Філологія. – 2016. – Вип. 47. – С. 146-150.
6. Дудник О. Мистецтво і література в «Везі з чорного дерева» Джона Фаулза: проблеми ідентичності / О. Дудник // Вісник Луганського державного педагогічного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Філологічні науки. – 2017. – Вип. 33 (6). – С. 117-124.
7. Карпова Т. Повість Джона Фаулза «Вежа з чорного дерева» як простір роздумів про мистецтво / Т. Карпова // Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури. – 2015. – Вип. 35. – С. 84-91.
8. Кацан О. Соціально-етична проблематика у творах Джона Фаулза на прикладі повісті «Вежа з чорного дерева» / О. Кацан // Вісник Чернігівського державного інституту економіки і управління. Серія: Філологія. – 2016. – Вип. 2 (35). – С. 154-159.

9. Кіцак Л. Інтертекстуальність у повісті Джона Фаулза «Вежа з чорного дерева» / Л. Кіцак // Філологічні науки. Збірник наукових праць. – 2017. – Вип. 7 (39). – С. 27-31.
10. Коваленко Н. Тема мистецтва в романі Джона Фаулза «Вежа з чорного дерева» / Н. Коваленко // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Серія: Філологічні науки. – 2016. – Вип. 80. – С. 17-21.
11. Косарева Є. Культурологічні та художньо-естетичні виміри у романі Джона Фаулза «Вежа з чорного дерева» / Є. Косарева // Наукові записки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. Серія: Філологічні науки. – 2018. – Т. 4, вип. 1. – С. 37-41.
12. Косячук Л. Віддзеркалення світу мистецтва в романі Джона Фаулза «Вежа з чорного дерева» / Л. Косячук // Вісник Прикарпатського університету. Серія: Філологічні науки.
13. Курас О. Мистецтво як метафора у повісті Джона Фаулза «Вежа з чорного дерева» / О. Курас // Наукові записки Кіровоградського національного технічного університету. Серія: Гуманітарні науки. – 2017. – Вип. 29. – С. 80-84.
14. Мартинчук А. Роль мистецтва у вирішенні основних конфліктів повісті Джона Фаулза «Вежа з чорного дерева» / А. Мартинчук // Наукові записки Полісся. – 2019. – Вип. 2 (14). – С. 112-118.
15. Мельник Ю. Трансформація мистецького образу у повісті Джона Фаулза «Вежа з чорного дерева» / Ю. Мельник // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Філологія. – 2016. – Вип. 1 (41). – С. 115-118.
16. Нагурська А. Мистецтво як сутнісна характеристика героя у повісті Джона Фаулза «Вежа з чорного дерева» / А. Нагурська // Наукові записки Полісся. – 2020. – Вип. 1 (15). – С. 52-58.
17. Носенко Н. Мистецтво в романі Джона Фаулза «Вежа з чорного дерева» як засіб формування героїв / Н. Носенко // Молодий вчений. – 2020. – Вип. 6.1 (76.1). – С. 257-259.

- 18.Павленко С. Ідеї та проблеми мистецтва у творчості Джона Фаулза / С. Павленко // Наукові праці Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Філологічні науки. – 2019. – Вип. 36 (1). – С. 211-218.
- 19.Пушкарьова О. Мистецька картина світу у повісті Джона Фаулза «Вежа з чорного дерева» / О. Пушкарьова // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. – 2017. – Вип. 15 (338). – С. 216-221.
- 20.Bahun, S. Art and meaning-making in John Fowles's novel «The Ebony Tower» / S. Bahun // *Studia Romanica et Anglica Zagradiensia*. – 2018. – Vol. 63. – P. 23-43.
- 21.Bahun, S. Representations of art in John Fowles's novel «The Ebony Tower» / S. Bahun // *Filološka istraživanja*. – 2017. – Vol. 15. – P. 29-42.
- 22.Balint, E. «Don't show it – say it!» – The poetics of ekphrasis in John Fowles's «The Ebony Tower» / E. Balint // *Acta Universitatis Sapientiae, Philologica*. – 2020. – Vol. 12. – P. 5-18.
- 23.Csikai, Z. The transmediality of the visual arts in John Fowles's «The Ebony Tower» / Z. Csikai // *Hungarian Journal of English and American Studies*. – 2017. – Vol. 23. – P. 165-179.
- 24.Csikai, Z. The visual and the literary in John Fowles's «The Ebony Tower» / Z. Csikai // *John Fowles and Nature: Fourteen Perspectives on Landscape* / ed. By James Acheson and Thomas M. Wilson. – Jefferson, NC: McFarland & Company, 2017. – P. 56-69.
- 25.Ermolaeva, E. John Fowles and the art of painting in «The Ebony Tower» / E. Ermolaeva // Серія «Текст и контекст». – 2017. – № 1. – С. 87-92.
- 26.Farnum, B. John Fowles, modernism, and the value of art in «The Ebony Tower» / B. Farnum // *Literature and Aesthetics*. – 2019. – Vol. 29. – P. 99-110.
- 27.Hirsch, R. The body as art object: transfiguring the human form in John Fowles's «The Ebony Tower» / R. Hirsch // *Critique: Studies in Contemporary Fiction*. – 2015. – Vol. 56. – P. 165-176.

- 28.Kókai, S. Art and representation in John Fowles's «The Ebony Tower» / S. Kókai // *Hungarian Journal of English and American Studies*. – 2019. – Vol. 25. – P. 25-41.
- 29.Kovács, E. The aesthetics of trauma in John Fowles's «The Ebony Tower» / E. Kovács // *Across Languages and Cultures*. – 2018. – Vol. 19. – P. 51-68.
- 30.Landweer, M. G. L. Between artist and model: creating art in John Fowles's «The Ebony Tower» / M. G. L. Landweer // *Partial Answers: Journal of Literature and the History of Ideas*. – 2015. – Vol. 13. – P. 23-39.